

Kennis van Grieks en Latijn is juist verrijkend

Han van der Maas, hoogleraar psychologie aan de UvA, vraagt zich af of voor het leren van vakantietaalen, zoals Frans en Italiaans, kennis van het Latijn nodig is (*Het laatste woord* van woensdag). Hooggeleerd dedain, zullen we maar zeggen. Maar als men iets van de geschiedenis en de cultuur van die landen (en waarom niet van de hele wereld) wil weten en niet beperkt wil zijn tot het gebruik van vertalingen, kun je beter 'de balast' van een goede klassieketalenkennis hebben.

Onlangs las ik de biografie van Machiavelli van de Amerikaanse historicus Miles J. Unger. Een geweldige studie over een bijzondere man en over een veelbewogen tijdperk, de vroege vijftiende eeuw, dat nooit zo boeiend geschreven had kunnen worden zonder een grondige kennis van de antieke denkwereld, die de renaissance en alle tijdperken erna heeft beïnvloed.

Heeft de hooggeleerde psycholoog wel eens gehoord van onze eigen Frits van Oostrom, die zo meesterlijk kan schrijven en vertellen over de geschiedenis van de Nederlandse literatuur uit de middeleeuwen? Zonder kennis van de klassieke talen was dat niet mogelijk geweest.

Natuurlijk zijn lessen in informatica en computertalen van groot belang, maar die kunnen toch onderwezen worden op het vwo? Op het gymnasium ligt nu eenmaal het accent op de klassieke opleiding. Voor ieder wat wils.

De opmerking dat allochtone bollebozen nauwelijks te vinden zijn op de gymnasia is wel een heel domme. Misschien doen die wel massaal vwo, dat op het Grieks en Latijn na dezelfde opleiding biedt. Ze zullen geen zin hebben in klassieke talen. Daarin verschillen zij dan van hun voorvaders, de moslims die in de middeleeuwen met de joden en de christenen de geschriften van de klassieke bibliotheken van Athene en Alexandrië hebben vertaald.

Marga Bolk, Amsterdam

Latijn in de praktijk

Ik ben achttien en heb vier jaar op het gymnasium gezeten (Latijn en Grieks). Han van der Maas heeft volkomen gelijk: het passieve, grammaticale gymnasiaal onderwijs is vreselijk inefficiënt, frustrerend en nutteloos. De rijtjes, de woordjes, de vertalingen, van voor naar achter, van links naar rechts... En dat uren achter

elkaar, op school én thuis! Zelfs hoogbegaafde genieën leren zo toch geen taal?

Ik voelde mij, na vier jaar zwoegen, belazerd door het gymnasium. Ik had veel liever mijn tijd aan iets anders besteed, aan iets onmeetbaar veel nuttigers, wat ik dan ook ben gaan doen: het leren lezen, schrijven en spreken van... Latijn.

Gelet op Van der Maas' toon weet hij

Onderwijs het actief, dan kunnen mensen de klassieken écht lezen

kennelijk wel beter, maar er zal toch hopelijk geen lezer zijn die serieus denkt dat ik Latijn zou willen leren om beter te kunnen puzzelen of omdat ik dan beter Italiaans spreek?

Ik ben niet de enige die het Latijn echt wil leren. Voor Dante, Picus, Leibniz, Euler, Erasmus, Milton, Galilei, Huygens, Spinoza, Descartes, Pascal, Newton (om er een paar te noemen) was het Latijn niet hun moerstaal. Zaten zij soms ook hun tijd te verdoen aan iets vaags dat mogelijk bijdroeg aan hun algemene

vorming en cultuurhistorisch besef? Of waren zij geëxcuseerd, omdat de sudoku toen nog niet was uitgevonden. Of mochten zij in hun historische context wel Latijn leren? Waarom zij wel en ik niet? Bepaalt een minister dat, of een opiniemaker? Die mogen komen en gaan, het Latijn zal blijven.

Inderdaad, afschaffen dat vreselijk nutteloze gymnasium zoals dat nu bestaat! Ik stel voor dat op de drie gymnasia die Van der Maas wil handhaven écht, actief Latijn en Grieks zal worden onderwezen, om de klassieken echt te kunnen lezen in plaats van een paar regeltjes te ontcijferen. Dan mag hij op die andere twee technasia het springlevende Java en C++ onderwijzen aan medeburgers, die morsdode slaven via een beeldschermje kunnen commanderen.

Abel Schutte, Amsterdam

Sudokudoctrine

Hoogleraar psychologie Han van der Maas stelt dat het leren van dode talen als Latijn en Grieks nauwelijks meer oplevert dan tijdverlies. Zelfs wanneer je medicijnen wilt studeren kun je maar beter atheneum doen, zodat je gemiddelde eindexa-

mencijfer kan stijgen en je aldus meer kans hebt bij de loting. Overigens heeft het kabinet reeds in februari 2012 besloten de numerus fixus voor de studie medicijnen af te schaffen, maar dit terzijde.

Door het programmeeronderwijs te intensiveren denkt Van der Maas in Amsterdam een variant op Silicon Valley te kunnen laten doen ontstaan. Wég met de Odyssee, leve de sudokudoctrine. Al met al niet bepaald een betoog met veel diepgang.

Zo lust ik er nog wel een paar: vervang bijvoorbeeld alle uren die scholieren besteden aan zinsontleding, want meer dan 99,9 procent der leerlingen zal er in zijn latere leven geen gebruik meer van maken.

Het moeten leren van schijnbaar nutteloze kennis heeft echter wel als voordeel dat het onomstotelijk zal bijdragen in de aanleg van nieuwe neuronen in de hersenen.

Sudoku werd geïntroduceerd als een spelvorm die zou kunnen bijdragen aan een vertraagd verlies van cognitieve functies, doch deze gedachte heeft nimmer consensus opgeleverd. Prima wanneer je er plezier in hebt, maar meer dien je er niet aan toe te dichten.

Jan Verbiest, Amsterdam